

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. III. Vestitûs Francisci ratio: domestica disciplina.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

Vestitus Francisci ratio; domestica disciplina.

SI integritatis morum index ferè esse solet vestis modestia; contraque, si sub juniore Andronico, pro præfagio labantis Imperii habitum est, quòd non modo cultus nitòrque vestium per ea tempora increvit plurimùm, sed etiam Constantinopoli, inducta sensim ab Aulicis est peregrina vestium earundem conformatio ab Latinis, Syris, Phœnicibus arrepta; dici queat à Beato Viro stabilitum in Episcopali familiâ, inque Gebennensi diœcesi Imperium Christi Jesu, unâ cum virtutum omnium Regno, ex eo quòd vestium tum materies, tum forma modestiam spirabat, perinde atquè reliqua domestica disciplina. Noverat nimirum, quòd à S. Thomâ (a) traditum est, vestes viliores ad humiliationem valere: eòque, ut qui iis utitur, alios & verbo & exemplo ad pœnitentiam hortetur. Proinde nunquam veste holoserica usus est: supellex nihil habuit superfluum: lanceas ex argento aut ad cibum, aut ad ornandum abacum nunquam adhibuit, nisi parcissimè, hoc est, quantum decòri ratio, legesque ac jura hospitalitatis postulabant. Certè illud altè retinebat impressum animo, quòd præscribit jus Canonicum, (b) Episcopum debere esse ornatum & virtutibus, & ornatu exteriori, qui consistit in gravitate, incessu, habitu. Ipse quidem quadrigâ carebat, & equis; atque

(a) 2. 2. q. 169. art. 1. ad 2. (b) Distinct. 41.

188 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
atque adeò Davidicum illud usurpare poterat, (C)
Hi in curribus, & hi in equis, nos autem in nomine Domini
stri magnificabimur. Sacerdotes eleemosynarum præfectos duos habebat : familiam præter
eà sanè modicam : tanti autē faciebat dignitatē Sa
cerdotii, ut nullo modo ferret ex Sacerdotibus
» lū ad munia vilia adhiberi. Ac tamen si, aiebat
» veniet nonnunquā, ut res tales ipsos haud mi
» tūm dedecere videantur ; seu quòd sint in op
» seu quòd humili loco nati ; non tamen cōmitem
» debemus, ut eorum dignitas contemnatur : eg
» quidem sine mœrore ferre nequeo, in ipsis,
» fit passim, id tantūm spectari quòd à natura ha
» bent, aut à genere. Quare nihil quidquam mite
sterii ab iis admittebat, quòd ad corpus suum per
tineret : unum tamen præfecerat rationibus pre
ventuum suorum ; quòd eas ipse nullo modo susti
neret attingere : quam quidem in rem illud habe
» bat in ore frequens, Quid ? homo Ægyptius res
» familiarē omnē suam, quanta quanta fuit, cred
» derit Josepho, (d) sic, ut ignoraret quid haberet
» in domo sua ; Christiani res nostras Christiani
» non credamus ? Princeps infidelis sic ser
» confidit, ut eum super totam familiam suam
» constituat ; & quòd magis mirere, in fide excep
» ni hominis prorsus acquiescit : Episcopi, cum
» conscientia quidem nostræ rationes igno
» plerunque hominibus committamus, nullo
» qualicunque cautione adhibitā, rem familia
» rem nulli domesticorum committere aude
» amus ?

(a) Psal. 19. (d) Gen. 39.

Mensa talis, qualem Episcoporum esse vult Concilium Tridentinum, cibus vulgaribus: super eam lectio, ad horæ dimidiæ intervallum, nisi si quis summæ dignitatis Vir adesset aliquando, cuius causâ omittenda tunc quidem censeretur: tempus prandii cœnaeque reliquum, sic ducebatur, ut; aut aliquid ex eâdem lectione sermonem superpediraret, aut pium aliquod aliud sermocinandi argumentum introduceretur.

Hospitalitatem coluit eximiè: semper enim. & domum suam patere voluit hospitiibus, & eos tanta caritatis significatione, tantâque comitate excipere solitus est, ut ingenti gaudio cunctos cumularet. Ita tamen fingebat se se ad uniuscujusque ingenium ut pietatè perpetuò quasi sociam accerseret suavissimæ sermocinationis: sic afferebat unda si remitterent & relaxarent animos, ut unctio- ne sermonis pectora delinente illorum quibus- cum agebat, asseverarent iidem, postquam recesserant, se nullam tantam oblectationem animi, ex re alia qualicunque capturos fuisse, quantam ex tanti Præfulis sancta congressione cepissent. Summæ item illi curæ erat, unicuique eam obser- vantiam tribuere, quam cuiusque gradus condi- tióque poscebat: hinc ingens ille numerus eorum, quos eo modo sibi jam devinctos, lucrabatur Deo.

Timebat utique Franciscus Dominum: proinde illud in se expertus est quod Psalmographus (e) cecinit: *Legem statuit ei in viâ quam elegit*: ab ea autem lege nunquam religiosus Antistes discessit, quæ-

(e) Psal. 24.

190 VITÆ B. FRANCISCI SÆLËSII
quæcunque tandem opes delatæ sint. Surgebat
quotidie horâ quartâ matutinâ, etiamsi crebra
haud modicam noctis partem in sanctæ caritatis
operibus posuisset; mox horam totam in medita-
do ponebat; post, recitabat horas Canonicas
Sacrificabat quotidie, etiam in itineribus: Con-
fessionem bis quaque hebdomade instituebat
Iunabat in pervigilio festivitatis Christi Domini
Augustæ Deiparæ, SS. Apostolorum: feriâ autem
sextâ & sabbato, adungebat severissimam vete-
rationem sui: hinc enim non minus quam in rebus
aliis, indulgebat sanè liberaliter ardori illi suo
Deo per omnia placendi: quod suâ testificatione
confirmavit Beati Præsulis Confessarius:

Secundùm cœnam, si quando solus erat, audi-
gnosten adhibebat, qui ad horæ unius intervallum
legeret doctrinale quiddam: ex electis argumen-
tum eliciebat peragenda postridie meditatione
peractâ lectione, conveniebant domestici, qui
Litaniarum recitationi interessent: tum instrue-
batur examen conscientiæ, quo primus ipse palam
defungebatur: eo perfecto, secedebat famulorum
quisque ad somnum, à decimâ vespertina ad quinquam
tam matutinam: ipse vigilabat ferè longè diutius
Dominicis festisque lucibus intererat in Choro
non modò Missæ principi, sed etiam Horis Canonicis
omnibus; sollemioribus diebus, Sacramentum
ipse Pontificali ritu peragebat: anniversariâ autem
die Sanctorum, quorum memoria cultu præcipuo
in Templis singulis, aut oppidi, aut suburbano-
rum, nunc hoc, nunc illo, de more celebrabatur
intererat semper divinis officiis & laudationibus
quæ

quæ è sacro suggestu ad eorum Sanctorum decus habebantur, singulari exultantis animi oblectatione in Beato Viro, insigni spectantium utilitate, quibus tam efficacia exempla ad imitandum proponerentur.

Annis aliquot statum illum secessum suum rejiciebat in Bacchanaliorum tempus, quò luctuosam illorum dierum licentiam, probrosam utique Christiano nomini, exemplo condemnaret suo, & particulam aliquam reponeret Domino Deo, honoris illius, qui tam nefarie, tamque indignum in modum tot flagitiis venerando illius Numini adimitur: verùm, cum deinde animadvertisset, commodius à se tantam impietatem coercitum iri, si tunc daret se in hominum consuetudinem; distulit deinceps spiritualia illa Exercitia in id tempus, quò Ascensionem Domini inter, & Pentecosten intercurret, quò se aptius ad interiorem sancti Spiritus in se illapsam compararet. Ecquis verò satis assequatur, quali quantoque pietatis ardore populum ejusdem sancti Spiritus motibus instructum ab ea insania deduceret; quæ spolia detrahetet Tartaro illà tempestate, cui crimina, & hominum depravata opinio tantum malignitatis afflaturæ, ut Lupercalia illa virtutum regnum evortant, tyrannidem vitiorum stabiliant? Cum iis igitur publicis corruptelis, & tam exitialibus bellum indictum habebat, non per hortationes modo, conciones, aliàque opera pietatis, sed etiam noxiis laxamentis innoxia quædam opponendo, cives suos studuit à perulanti illa lascivia sensim sine sensu avocare. Quòd si eveniebat aliquando,

ut

192 VITÆ B. FRANCISCI SALESII
ut proclive profectò erat, ut eosdem extra decem
officiique fines inolitæ tot annos nequitiæ
abriperet, quantumlibet in contrarium pius Præ-
sul niteretur; enim verò tunc dolorem vix consola-
bilem animo capiebat; hunc ipse sic descripsit
„ epistolam. Adest, ad me quod attinet, tempo-
„ mœroris: etenim ab Epiphania ad Quadrage-
„ mam usque, incredibilem in modum angus-
„ animo, dum reputo tam multa tam piè an-
„ reliquo obiti solita, nunc derelinqui. Super-
„ ribus Dominicis duabus, deprehendi eorum
„ qui ad sacram Synaxin accedere eâ die sole-
„ media sui parte fuisse numerum imminutum
„ atque id mihi dolet: nam tametsi in deter-
„ non prolabantur ii, qui se sacræ mensæ subda-
„ rant, tamen desierunt bene facere, ea quidem
„ in parte, & scilicet de nihilo: id verò me pungit
„ intimè. *Vias tuas, Domine, demonstra nobis: & san-
„ ctas tuas edoce nos.* (f)

Planè in illum non cadebat illud S. Pauli,
eos, qui cum negligentiores essent, tanti Apostoli
iudicio ab Episcopatu removendi erant: *Si quis
sibi sui præesse nescit, quomodo Ecclesie Dei diligentiam
habebit?* (g) contra, in ejus domesticam disciplinam
conferri laudes eæ omnes possint, quas Regia
Saba congescit, aptius quàm in illam ipsam regiam
domum Salomonis. In Beati Præsulis familia
nil non veram simplicitatem præferbat, moderatam
stiam, Christianam pietatem. Sacrosancto sacra-
mentum cuncti quotidie intererant: singuli semel
in mense, ipso faciente accedebant ad sacram synaxin

(f) Psal. 24. (g) 1. Tim. 8.

in divinis item Officiis, Dominicis festisque lucibus intererant omnes, crebrò ad Matutinum nominatim: tuncque, horà citiùs solito surgebatur. Aleà interdictum cunctis erat, rixis item, & jurgiis; omnes videres mansuetos, urbanos, ad opera pietatis, atque ad omnem virtutis actionem proclives: quo exemplo mirum in modum proximis prælucebant. Ac tametsi suis omnibus illudenissimè Episcopus cõmendabat, ut honore invicè prævenirent, tamen hoc inculcatum volebat potissimum ei, quem ad missionibus præfecerat: ita ex capitis modestiã sanctimoniãq; singulari cum familiã totius pietate conjunctã existebat in felice illo Episcopio domestica Ecclesia, quam S. Paulus vocat, in qua cum nihil profanum reperire esset, haberes illam, nec immeritò, pro Templo, summo Numini dicato, ubi præcipua quæque Religionis officia usurparentur.

CAPUT IV.

Sacros Ordines confert: Synodum primam instituit, cum documentis salutaribus tum universim, tum ad Confessarios potissimum.

FECIT Franciscus in iis quos sibi Deus regendas tradiderat quod de se ipse Rex Psaltes tradidit: [a] *Pavit eos, in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos.* Cum intelligeret inter partes præcipuas administrandi Episcopatus, unam esse, sufficere sacros Ministros, qui Sacerdotio dignè fungerentur; Ordinationem

N habuit

(a) Psal. 77.